

НАЦРТ АМАНДМАНА НА УСТАВ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
(за јавну расправу)

Амандмани I до XXXII на Устав Републике Србије

Амандмани I до XXXII јесу саставни део Устава Републике Србије и ступају на снагу на дан када их Народна скупштина прогласи.

За спровођење амандмана I до XXXII на Устав Републике Србије доноси се уставни закон.

АМАНДМАН I

Правни поредак је јединствен.

Уређење власти почива на подели власти на законодавну, извршну и судску.

Однос три гране власти заснива се на међусобном ограничавању и равнотежи.

Судска власт је независна.

Овим амандманом замењује се члан 4. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН II

3. бира пет чланова Високог савета судства, четири члана Високог савета тужилаца и бира Врховног јавног тужиоца Србије и одлучује о престанку његове функције,

Овим амандманом замењује се члан 99. став 2. тачка 3. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН III

Речи: „бира председника Врховног касационог суда, председнике судова, Републичког јавног тужиоца и јавне тужиоце и одлучује о престанку њихове функције,” бришу се.

Већином од три петине гласова свих народних посланика Народна скупштина бира пет чланова Високог савета судства, четири члана Високог савета тужилаца и бира Врховног јавног тужиоца Србије и одлучује о престанку његове функције.

Овим амандманом брише се члан 105. став 2. тачка 12. и додаје став 4. у члану 105. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН IV

Начела о судовима

Судска власт припада судовима, као самосталним и независним државним органима.

Судска власт је јединствена на територији Републике Србије.

Судске одлуке доносе се у име народа.

Судску одлуку може преиспитивати само законом предвиђени суд у законом одређеном поступку, као и Уставни суд у поступку по уставној жалби.

Расправљање пред судом је јавно, а јавност се може ограничити само у складу са Уставом и законом.

Суде судије, а законом се може предвидети да у суђењу учествују и судије поротници.

Овим амандманом замењује се назив члана 142. и члан 142. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН V

Уређење судова

Судови се оснивају и укидају законом.

Законом се уређују и врсте, надлежност, подручја и седишта судова и поступак пред судовима.

Забрањено је оснивање преких, привремених или ванредних судова.

Овим амандманом замењује се назив члана 143. и члан 143. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН VI

Независност судија

Судија је независан и суди на основу Устава, потврђених међународних уговора, закона и других општих аката, водећи рачуна о уједначеној судској пракси.

Сваки утицај на судију у вршењу судијске функције је забрањен.

Овим амандманом замењује се назив члана 144. и члан 144. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН VII

Услови за избор судија

За судију може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава опште услове за рад у државним органима, који је завршио правни факултет, положио правосудни испит, има радно искуство потребно за одређени суд и стручан је, оспособљен и достојан судијске функције.

Лице које се први пут бира за судију може бити изабрано само ако је завршило обуку у Правосудној академији.

Услови за избор и мандат судија поротника уређују се законом.

Овим амандманом замењује се назив члана 145. и члан 145. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН VIII

Сталност судијске функције

Судијска функција је стална и траје од избора за судију док судија не наврши радни век.

Пре навршења радног века судији престаје функција ако сам то затражи, ако трајно изгуби радну способност за вршење судијске функције, ако му престане држављанство Републике Србије или ако буде разрешен.

Судија се разрешава ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора од најмање шест месеци или ако је у дисциплинском поступку утврђено да је учинио тежак дисциплински прекршај који, према оцени Високог савета судства, озбиљно штети угледу судијске функције или поверењу јавности у судове.

Судија може бити разрешен и због нестручности, ако у значајном броју предмета не испуњава мерила успешности која прописује и чије испуњавање оцењује Високи савет судства.

Против одлуке Високог савета судства о престанку функције, судија и председник суда имају право на жалбу Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Овим амандманом замењује се назив члана 146. и члан 146. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН IX

Непреместивост судија

Судија има право да судијску функцију врши у суду у који је изабран и само уз своју сагласност може бити премештен у други суд.

Ипак судија може, у случају укидања суда или претежног дела надлежности суда, без своје сагласности бити премештен у други суд исте врсте и степена или истог степена, уз задржавање плате коју је имао у суду из кога је премештен ако је она повољнија по њега.

Суду је укинут претежни део надлежности ако је услед промене стварне надлежности, оснивања новог суда или другог законом предвиђеног случаја смањен потребан број судија у суду.

Овим амандманом замењује се назив члана 147. и члан 147. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН X

Имунитет и неспојивост

Судија и судија поротник не могу бити позвани на одговорност за мишљење дато у судском поступку и за гласање при доношењу судске одлуке, изузев ако не учине кривично дело кршење закона од стране судије, јавног тужилаца и његовог заменика.

Судија не може без одобрења Високог савета судства бити лишен слободе у поступку покренутом због кривичног дела учињеног у вршењу судијске функције.

Законом се уређује које су функције, послови или приватни интереси неспојиви са судијском функцијом, функцијом председника суда и судије поротника.

Овим амандманом замењује се назив члана 148. и члан 148. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XI

Врховни суд Србије

Највиши суд у Републици Србији је Врховни суд Србије.

Врховни суд Србије обезбеђује једнаку примену права од стране судова путем уједначавања судске праксе.

Овим амандманом замењује се назив члана 149. и члан 149. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XII

Председник Врховног суда Србије и председници судова

Председника Врховног суда Србије бира Високи савет судства, по прибављеном мишљењу опште седнице Врховног суда Србије, на пет година.

Исто лице не може бити поново бирано за председника Врховног суда Србије.

Председнике осталих судова бира Високи савет судства, на пет година.

Овим амандманом замењује се назив члана 150. и члан 150. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XIII

Високи савет судства Надлежност Високог савета судства

Високи савет судства је самосталан и независан државни орган који јемчи самосталност и независност судова и судија, председника судова и судија поротника тако што одлучује о питањима положаја судија, председника судова и судија поротника одређеним Уставом и законом.

Високи савет судства бира председника Врховног суда Србије и председнике осталих судова и одлучује о престанку њихове функције, бира судије и судије поротнике и одлучује о престанку њихове функције, прикупља статистичке податке од значаја за рад судија, вреднује рад судија и председника судова, одлучује о премештају и упућивању судија, именује и разрешава чланове дисциплинских органа, одређује потребан број судија и судија поротника, предлаже буџетска средства за рад Високог савета судства и за рад судова у питањима из његове надлежности у складу са законом и самостално располаже тим средствима и одлучује о другим питањима положаја судија, председника судова и судија поротника одређеним законом.

Овим амандманом замењује се назив члана 151. и члан 151. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XIV

Састав Високог савета судства

Високи савет судства чини десет чланова: пет судија које бирају судије и пет истакнутих правника које бира Народна скупштина. Као истакнути правник сматра се дипломирани правник са положеним правосудним испитом који има најмање десет

година радног искуства у пословима правне струке који су од значаја за надлежност Високог савета судства, који се доказао стручним радом и ужива лични углед.

Народна скупштина бира пет чланова Високог савета судства на предлог надлежног одбора Народне скупштине после јавног конкурса гласовима три петине свих народних посланика, у року од 20 дана од пријема предлога.

Надлежни одбор Народне скупштине дужан је да Народној скупштини предложи двоструко више кандидата од броја чланова који се бирају.

Ако Народна скупштине не изабере свих пет чланова у року, преостале чланове, после истека наредних десет дана бира, између свих кандидата који испуњавају услове за избор, комисија коју чине председник Народне скупштине, председник Уставног суда, председник Врховног суда Србије, Врховни јавни тужилац Србије и Заштитник грађана, већином гласова.

При избору судија у Високи савет судства води се рачуна о равномерној заступљености судова.

Председници судова не могу бити бирани у Високи савет судства.

Овим амандманом замењује се назив члана 152. и члан 152. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XV

Мандат чланова Високог савета судства

Члан Високог савета судства бира се на пет година.

Исто лице не може бити поново бирано у Високи савет судства.

Пре истека времена на које је изабран, члану Високог савета судства престаје мандат ако сам то затражи или ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора, члану који је судија престаје мандат и с престанком судијске функције, а члану који није судија и ако трајно изгуби радну способност за вршење функције члана Високог савета судства.

Одлуку о престанку мандата члана Високог савета судства доноси Високи савет судства. Против одлуке је дозвољена жалба Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Овим амандманом ознака за Одељак 8. и назив Одељка 8. бришу се и замењује се назив члана 153. и члан 153. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XVI

Председник и потпредседник Високог савета судства

Високи савет судства има председника и потпредседника.

Председника Високог савета судства бира Високи савет судства међу члановима који су судије, а потпредседника међу члановима који нису судије, на пет година.

Овим амандманом замењује се назив члана 154. и члан 154. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XVII

Рад и одлучивање Високог савета судства

Високи савет судства доноси одлуке гласовима најмање шест чланова Високог савета судства.

Члановима Високог савета судства престаје мандат ако Високи савет судства не донесе одлуку у року од 60 дана од дана када је први пут одлучивао о предлогу буџетских средстава, о доношењу прописа, поводом предлога у вези са избором или престанком функције судија и председника судова и у другом законом одређеним питањима. Престанак мандата утврђује председник Народне скупштине. Против одлуке председника Народне скупштине је дозвољена жалба Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Високи савет судства дужан је да своје одлуке образложи и јавно објави, а да одлуке о избору судија, председника судова, судија поротника и о престанку њихових функција, о премештају и упућивању судија и о именовању и разрешењу чланова дисциплинских органа доноси на основу мерила која су утврђена у складу са законом и у законом уређеном поступку.

Овим амандманом замењује се назив члана 155. и члан 155. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XVIII

Имунитет чланова Високог савета судства

Чланови Високог савета судства не могу бити позвани на одговорност за мишљење дато у поступку пред Високим саветом судства и за гласање при доношењу одлука Високог савета судства, изузев ако учине кривично дело.

Чланови Високог савета судства не могу без одобрења Високог савета судства бити лишени слободе у поступку покренутом због кривичног дела које су учинили као чланови Високог савета судства.

Овим амандманом ознака за Одељак 9. и назив Одељка 9. бришу се и замењује се назив члана 156. и члан 156. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XIX

8. Јавна тужилаштва

Положај

Јавно тужилаштво је самосталан државни орган који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела и врши друге надлежности којима се штити јавни интерес одређен законом.

Јавно тужилаштво врши своје надлежности на основу Устава, потврђених међународних уговора, закона и других општих аката.

Нико не може утицати на јавно тужилаштво у поступању у поједином предмету.

Јавна тужилаштва се оснивају и укидају законом, а законом се уређују и организација и надлежност јавног тужилаштва.

Највише јавно тужилаштво у Републици Србији је Врховно јавно тужилаштво Србије.

Врховни јавни тужилац Србије врши функцију јавног тужилаштва у оквиру права и дужности Републике Србије.

Функцију јавног тужилаштва врши јавни тужилац, а заменик јавног тужиоца замењује јавног тужиоца у вршењу функције.

Овим амандманом изнад члана 157. Устава Републике Србије додаје се ознака за Одељак 8. и нови назив Одељка 8. и замењује се назив члана 157. и члан 157. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XX

Одговорност

Врховни јавни тужилац Србије одговара за рад јавног тужилаштва и свој рад Народној скупштини. Врховни јавни тужилац Србије није одговоран Народној скупштини за поступање у поједином предмету.

Јавни тужиоци одговарају за рад јавног тужилаштва и за свој рад Врховном јавном тужиоцу Србије, а нижи јавни тужиоци – и непосредно вишем јавном тужиоцу.

Заменици јавних тужилаца одговарају за свој рад јавном тужиоцу.

Овим амандманом замењује се назив члана 158. и члан 158. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXI

Обавезна упутства за поступање јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца

Врховни јавни тужилац Србије издаје општа обавезна упутства за поступање свих јавних тужилаца ради постизања законитости, делотворности и једнообразности у поступању.

Непосредно виши јавни тужилац може издати нижем јавном тужиоцу обавезно упутство за поступање у поједином предмету ако постоји сумња у ефикасност и законитост његовог поступања. Врховни јавни тужилац Србије може такво упутство издати сваком јавном тужиоцу.

Јавни тужилац може свом заменику издати обавезно упутство за рад и поступање.

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца дужни су да поступају по обавезном упутству.

Нижи јавни тужилац који сматра да је обавезно упутство непосредно вишег јавног тужиоца незаконито или неосновано има право на приговор Врховном јавном тужиоцу Србије, а заменик јавног тужиоца који сматра да је обавезно упутство јавног тужиоца незаконито или неосновано – непосредно вишем јавном тужиоцу.

Овим амандманом замењује се назив члана 159. и члан 159. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXII

Избор Врховног јавног тужиоца Србије и јавних тужилаца и престанак функције јавних тужилаца

Врховног јавног тужиоца Србије бира Народна скупштина, на шест година, на предлог Високог савета тужилаца после јавног конкурса гласовима три петине свих народних посланика, у року од 20 дана од дана пријема предлога.

Ако Народна скупштина не изабере Врховног јавног тужиоца Србије у року њега, после истека наредних десет дана бира, између свих кандидата који испуњавају услове за избор, комисија коју чине председник Народне скупштине, председник Уставног суда, председник Врховног суда Србије, Врховни јавни тужилац Србије и Заштитник грађана, већином гласова.

Исто лице не може бити поново бирано за Врховног јавног тужиоца Србије.

Јавне тужиоце бира Високи савет тужилаца, на шест година.

Пре истека времена на које је изабран јавном тужиоцу престаје функција ако то сам затражи, ако буде укинута јавно тужилаштво, ако трајно изгуби радну способност за вршење функције јавног тужиоца, ако му престане држављанство Републике Србије или ако буде разрешен.

Јавни тужилац се разрешава ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора или ако наступи неки од законом предвиђених разлога због којих се сматра да несавесно врши његову функцију.

Против одлуке Високог савета тужилаца о престанку функције, јавни тужилац има право на жалбу Уставном суду која искључује право на уставну жалбу.

Врховни јавни тужилац Србије и јавни тужиоци којима престане та функција остају на функцији заменика јавног тужиоца, у складу са законом.

Овим амандманом замењује се назив члана 160. и члан 160. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXIII

Услови за избор јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца

За јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава опште услове за рад у државним органима, који је завршио правни факултет, положио правосудни испит, има радно искуство потребно за одређено јавно тужилаштво и стручан је, оспособљен и достојан функције јавног тужиоца или заменика јавног тужиоца.

Лице које се први пут бира за заменика јавног тужиоца може бити изабрано само ако је завршило обуку у Правосудној академији.

Овим амандманом замењује се назив члана 161. и члан 161. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXIV

Сталност функције заменика јавног тужиоца

Функција заменика јавног тужиоца је стална и траје од избора за заменика јавног тужиоца док заменик јавног тужиоца не наврши радни век.

Пре навршења радног века заменику јавног тужиоца престаје функција ако сам то затражи, ако трајно изгуби радну способност за вршење функције заменика јавног тужиоца, ако му престане држављанство Републике Србије или ако буде разрешен.

Заменик јавног тужиоца разрешава се ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора од најмање шест месеци или ако је у дисциплинском поступку утврђено да је учинио тежак дисциплински прекршај који, према оцени Високог савета

тужилаца, озбиљно штети угледу јавног тужилаштва или поверењу јавности у јавно тужилаштво.

Заменик јавног тужиоца може бити разрешен и због нестручности, ако у значајном броју предмета не испуњава мерила успешности која прописује и чије испуњавање оцењује Високи савет тужилаца.

Против одлуке Високог савета тужилаца о престанку функције, заменик јавног тужиоца има право на жалбу Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Овим амандманом замењује се назив члана 162. и члан 162. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXV

Имунитет и неспојивост

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца не могу бити позвани на одговорност за мишљење дато или одлуку донету у вршењу функције, изузев ако не учине кривично дело кршење закона од стране судије, јавног тужилаца и његовог заменика.

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца не могу без одобрења Високог савета тужилаца бити лишени слободе у поступку покренутом због кривичног дела учињеног у вршењу функције јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца.

Законом се уређује које су функције, послови или приватни интереси неспојиви са функцијом јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца.

Овим амандманом замењује се назив члана 163. и члан 163. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXVI

Високи савет тужилаца Надлежност Високог савета тужилаца

Високи савет тужилаца је самосталан државни орган који јемчи самосталност јавних тужилаштва, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца тако што одлучује о питањима положаја јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца одређеним Уставом и законом.

Високи савет тужилаца предлаже Народној скупштини избор и престанак функције Врховног јавног тужиоца Србије, бира јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца и одлучује о престанку њихове функције, вреднује рад јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, именује и разрешава чланове дисциплинских органа, подноси Народној скупштини годишњи извештај о раду јавних тужилаштва, предлаже буџетска средства за рад Високог савета тужилаца и за рад јавних тужилаштва у питањима из његове надлежности у складу са законом и самостално располаже тим

средствима и одлучује о другим питањима положаја Врховног јавног тужиоца Србије, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца одређеним законом.

Овим амандманом замењује се назив члана 164. и члан 164. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXVII

Састав Високог савета тужилаца

Високи савет тужилаца чини десет чланова: четири заменика јавних тужилаца које бирају јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца, четири истакнута правника које бира Народна скупштина, Врховни јавни тужилац Србије и министар надлежан за правосуђе. Као истакнути правник сматра се дипломирани правник са положеним правосудним испитом који има најмање десет година радног искуства у пословима правне струке који су од значаја за надлежност Високог савета тужилаца, који се доказао стручним радом и ужива лични углед.

Народна скупштина бира четири чланова Високог савета тужилаца на предлог надлежног одбора Народне скупштине после јавног конкурса гласовима три петине свих народних посланика, у року од 20 дана од пријема предлога.

Надлежни одбор Народне скупштине дужан је да Народној скупштини предложи двоструко више кандидата од броја чланова који се бирају.

Ако Народна скупштина не изабере сва четири члана у року, преостале чланове, после истека десет наредних дана бира, између свих кандидата који испуњавају услове за избор, комисија коју чине председник Народне скупштине, председник Уставног суда, председник Врховног суда Србије, Врховни јавни тужилац Србије и Заштитник грађана, већином гласова.

При избору заменика јавних тужилаца у Високи савет тужилаца води се рачуна о равномерној заступљености јавних тужилаштава.

Јавни тужиоци не могу бити бирани у Високи савет тужилаца.

Овим амандманом замењује се назив члана 165. и члан 165. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXVIII

Мандат чланова који се бирају у Високи савет тужилаца и председник и потпредседник Високог савета тужилаца

Члан који се бира у Високи савет тужилаца бира се на пет година.

Исто лице не може бити поново бирано у Високи савет тужилаца.

Врховни јавни тужилац Србије јесте по службеној дужности председник Високог савета тужилаца. Потпредседника Високог савета тужилаца бира Високи савет

тужилаца међу својим члановима, на пет година, с тим да за потпредседника не може бити изабран заменик јавног тужиоца или министар надлежан за правосуђе.

Пре истека времена на које је изабран, члану Високог савета тужилаца престаје мандат ако сам то затражи или ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора, члану који је заменик јавног тужиоца престаје мандат и с престанком функције заменика јавног тужиоца, а члану који није заменик јавног тужиоца и ако трајно изгуби радну способност за вршење функције члана Високог савета тужилаца.

Одлуку о престанку мандата члана Високог савета тужилаца доноси Високи савет тужилаца. Против одлуке је дозвољена жалба Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Овим амандманом у Устав Републике Србије додаје се назив члана 165а и члан 165а.

АМАНДМАН XXIX

Рад и одлучивање Високог савета тужилаца

Високи савет тужилаца доноси одлуке гласовима најмање шест чланова Високог савета тужилаца, на седници на којој је присутно најмање седам чланова Високог савета тужилаца.

Члановима који су изабрани у Високи савет тужилаца престаје мандат ако Високи савет тужилаца не донесе одлуку у року од 60 дана од дана када је први пут одлучивао о предлогу буџетских средстава, о доношењу прописа, поводом предлога за избор или престанак функције Врховног јавног тужиоца Србије, поводом предлога у вези са избором или престанком функције јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и у другим законом одређеним питањима. Престанак мандата утврђује председник Народне скупштине. Против одлуке председника Народне скупштине дозвољена је жалба Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Високи савет тужилаца дужан је да своје одлуке образложи и јавно објави, а да одлуке о предлагању избора и престанка функције Врховног јавног тужиоца Србије, одлуке о избору јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и о престанку њихових функција и о именовању и разрешењу чланова дисциплинских органа доноси на основу мерила која су утврђена у складу са законом и у законом уређеном поступку.

Овим амандманом у Устав Републике Србије додаје се назив члана 165б и члан 165б.

АМАНДМАН XXX

Имунитет чланова Високог савета тужилаца

Чланови Високог савета тужилаца не могу бити позвани на одговорност за мишљење дато у поступку пред Високим саветом тужилаца и за гласање при доношењу одлука Високог савета тужилаца, изузев ако учине кривично дело.

Чланови Високог савета тужилаца не могу без одобрења Високог савета тужилаца бити лишени слободе у поступку покренутом због кривичног дела које су учинили као чланови Високог савета тужилаца.

Овим амандманом у Устав Републике Србије додаје се назив члана 165в и члан 165в.

АМАНДМАН XXXI

9. Правосудна академија

Правосудна академија је самостална институција која обучава судије, јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца, као и кандидате за те функције и врши друге послове одређене законом.

Састав органа управљања Правосудне академије одражава састав Високог савета судства и Високог савета тужилаца.

Положај, организација и послови Правосудне академије уређују се законом.

Овим амандманом у Устав Републике Србије изнад члана 165г додаје се ознака за Одељак 9. и нови назив Одељка 9. и додаје се назив члана 165г и члан 165г.

АМАНДМАН XXXII

Пет судија Уставног суда бира Народна скупштина, пет именује председник Републике, а пет општа седница Врховног суда Србије.

Народна скупштина бира пет судија Уставног суда између десет кандидата које предложи председник Републике, председник Републике именује пет судија Уставног суда између десет кандидата које предложи Народна скупштина, а општа седница Врховног суда Србије именује пет судија између десет кандидата које на заједничкој седници предложе Високи савет судства и Високи савет тужилаца.

Овим амандманом замењује се члан 172. ст. 2. и 3. Устава Републике Србије.